

W Warszawie rozpoczyna się Ukraina! 5. Festiwal Filmowy

Ukraina! 5. Festiwal Filmowy odbędzie się w dniach 21-28 października w Warszawie. Z powodu obostrzeń organizatorzy postanowili przedłużyć tegoroczny festiwal, aby wszyscy widzowie mogli w bezpiecznej atmosferze zapoznać się z najnowszymi i najlepszymi dokonaniem ukraińskiej kinematografii. Po zakończeniu festiwalu w warszawskim Kinie Iluzjon, wydarzenie przeniesie się do sieci. Dzięki temu widzowie z całej Polski będą mogli obejrzeć filmy pokazywane podczas piątej odsłony festiwalu.

Kino ukraińskie budzi coraz większe zainteresowanie międzynarodowych festiwali, krytyków filmowych oraz widzów, a ostatnie pięć lat jest najbardziej owocnym czasem w kinematografii ukraińskiej od czasów odzyskania niepodległości w 1991 roku.

Chcemy zerwać ze stereotypem przasnjej Ukrainy, w której najwyższym poziomem sztuki eksportowej są wycinanki i ludowe stroje. Współczesna sztuka ukraińska ma o wiele więcej do zaoferowania, a my mówimy o tym poprzez język filmu – mówią o festiwalu organizatorzy.

Tegoroczne wydarzenie otworzy najnowszy film Olega Sencowa „Numery”. To historia grupy ludzi żyjących w systemie totalitarnym. Bohaterowie nie mają imion, są oznaczeni cyframi. Żyją według ścisłych zasad, na przykład jedzą tylko wtedy, gdy wszyscy biegają wokół stołu do ping ponga. Mężczyźni i kobiety są rozdzielani w nocy.

Nad przestrzeganiem zasad czuwa władca - Zero. Z czasem w bohaterach narasta potrzeba buntu.

Realizacja tego filmu była dla mnie ciekawym doświadczeniem - pracowałem nad nim zdalnie, za pomocą listów wysyłanych z więzienia. To mój manifest - podkreślił Sencow. Film na podstawie sztuki własnego autorstwa wyreżyserował z za krat rosyjskiego łagru.

Numery, fot. materiały prasowe

Od pierwszej edycji organizatorzy festiwalu zwracali uwagę publiczności na trudną sytuację reżysera, a także zachęcali do wsparcia kampanii na rzecz jego uwolnienia. W ramach poprzednich edycji festiwalu pokazane zostały filmy „Gracz” w reżyserii Sencowa oraz film dokumentalny „Federacja Rosyjska vs. Oleg Sencow” Askolda Kurova, który zdobył nagrodę publiczności w 2017 r. Sencow był wspierany przez europejskie środowisko filmowe, które walczyło o jego uwolnienie. 7 września 2019 roku podczas wymiany więźniów reżyser opuścił więzienie i wrócił do domu.

Tegoroczna odsłona festiwalu to między innymi pokazy wyjątkowych filmów dokumentalnych. Wśród nich znalazł się najnowszy film Siergieja Łoźnicy, „**Pogrzeb Stalina**”. Dzięki odnalezionym przez Łoźnicę archiwom możemy przyjrzeć się z

niezwykłej perspektywy pogrzebowi jednego z największych zbrodniarzy w historii ludzkości. Nigdy wcześniej niepokazywane, w dużej mierze kolorowe zdjęcia, zapierają dech w piersiach i przenoszą nas w samo centrum kultu jednostki.

„Nie martw się, drzwi się otworzą” w reżyserii Oksany Karpowycz to dokument kręcony latem i zimą w pociągach podmiejskich, które kursują pomiędzy Kijowem i kilkoma prowincjonalnymi miasteczkami. Twórcy filmu zapraszają do podróży w towarzystwie klasy robotniczej, wśród której znaleźli się głównie pasażerowie z marginesu i handlowcy. Podążając za kilkoma osobami i rodzinami z wagonu do wagonu, ze stacji do stacji, widz zagłębia się w ich codzienne troski i poznaje dylematy w budowaniu nowej tożsamości w rzeczywistości po rewolucji.

W programie znalazł się również nagrodzony na festiwalu Sundance odważny film reżyserki Iryny Tsilyk **„Ziemia jest niebieska jak pomarańcza”**. Tsilyk dokumentuje życie samotnej matki Anny i czwórki jej dzieci we wschodniej Ukrainie. Aby poradzić sobie z codzienną traumą spowodowaną życiem w strefie działań wojennych, Anna wraz z dziećmi wspólnie kręcą film o swoim życiu w Donbasie.

Ziemia jest niebieska jak pomarańcza, fot. materiały prasowe

Na festiwalu ponownie pokazany zostanie film „Atlantyda” – kandydat do Oscara oraz zwycięzca tegorocznego Odesa International Film Festival, największego ukraińskiego festiwalu filmowego. To dystopijna opowieść o Siergieju, żołnierzu

zamieszkującym wschodnią Ukrainę w niedalekiej przyszłości. Bohater, zmagający się z zespołem stresu pourazowego, ma problem z przystosowaniem się do nowej rzeczywistości. Przyłącza się do ochotniczej misji Czarny Tulipan, której członkowie ekshumują zwłoki żołnierzy. Tą pracą stara się zwalczać swoją traumę i szukać sił, by dalej żyć.

Największym problemem Donbasu po wojnie z Rosją z 2014 roku nie jest degradacja gospodarcza, ale katastrofa ekologiczna. Setki kopalni, z których wcześniej wypompywano wodę, są teraz opuszczone i zalane. Zatruta woda dostaje się z nich do studni i rzek. Po kilku latach w tym regionie nie będzie wody pitnej, a Donbas zamieni się w martwą pustynię, taką jak Czarnobyl. Mój film opowiada o tej katastrofie – mówi reżyser, Walentyn Wasjanowicz.

Atlantyda, fot. materiały prasowe

Ponadto w tym roku festiwal zostanie poszerzony o filmy z państw Europy Wschodniej. W ramach sekcji „Nowa Europa Wschodnia” pokazany zostanie film dokumentalny „Striptiz i wojna”. Na peryferiach Mińska mieszka niezwykła para. Emerytowany podpułkownik, który utknął w postsowieckiej przeszłości, spędza swoje dni na kierowaniu regionalną organizacją weteranów, pisaniu artykułów wojskowych i esejów patriotycznych oraz organizowaniu spotkań ze studentami i kolegami. Dzieli dom ze swoim wnukiem Anatolem, który porzucił pracę inżyniera, aby realizować swoje prawdziwe powołanie jako striptizera. Marzy o założeniu własnego teatru erotycznego. Dziadek nie jest w stanie zaakceptować pasji wnuka i próbuje go

nakłonić do powrotu do stabilnego życia. Konflikt pokoleniowy przekształca się w obraz współczesnej Białorusi i całego postsowieckiego regionu.

Na festiwalu nie zabraknie też produkcji historycznych, popularnych w ostatnich latach w ukraińskim kinie, takich jak „Czarny kruk” czy „U311 Czerkasy”.

W programie znajdzie się szereg wydarzeń towarzyszących, takich jak zajęcia dla dzieci, debata, wystawa fotografii, spotkania z twórcami filmowymi oraz **projekcja niemego filmu *Ziemia* Ołeksandra Dowżenki z muzyką na żywo w wykonaniu zespołu Bastarda Trio**. To ostatni film niemy Dowżenki i jednocześnie jedno z ostatnich arcydzieł kina niemego. Reżyser stworzył prawdziwie poetycką, głęboko humanistyczną opowieść o relacji między człowiekiem i naturą. To stosunkowo prosta, zgodna z radziecką ideologią historia konfliktu w otoczonej bujną przyrodą ukraińskiej wsi. Chłopi zachęceni docierającymi do nich nowymi ideami zakładają kolchoz. Młody i energiczny Wasyl sprowadza do wsi traktor, czym ściąga na siebie gniew kulaków - bogatych lokalnych gospodarzy.

Uznawana dziś za jedno z najsłynniejszych dzieł ukraińskiej kinematografii, awangardowa "**Ziemia**" doczekała się wielu kontrowersyjnych interpretacji i już po 9 dniach od premiery dystrybucja filmu została zakazana.

Kompozycje Bastarda Trio oparte na muzyce średniowiecznej i renesansowej oraz ich współczesne przetworzenia w wykonaniu zespołu tworzą idealną ścieżkę dźwiękową dla tego monumentalnego dzieła. Paweł Szamburski (klarnet), Michał Górczyński (klarnet kontrabasowy) i Tomasz Pokrzywiński (wiolonczela) grają w ścisłym kontakcie z obrazem, a ich narracyjna muzyka podkreśla filmowy przekaz

25 października podczas debaty *Czy Ukraina to nadal Europa Wschodnia?* zaproszeni paneliści zastanowią się jak ostatnie 5 lat zmieniło kulturę Ukrainy.

Czas w trakcie i po Majdanie charakteryzował się wyjątkową aktywnością obywateli, którzy w obliczu niebezpieczeństwa bronili... no właśnie, czego? Czy chodziło tylko o ojczyznę i narodowość? Czy raczej o swobody obywatelskie, wolność jednostek i poszanowanie prawa nieobecne we wschodnich autorytaryzmach? Czy ukraińscy artyści mają większą swobodę wypowiedzi niż wcześniej? Czy twórcy z innych krajów postradzieckich znajdują w Kijowie bezpieczną przystań? Jak Ukraina pod tym względem wypada na tle Europy Środkowej?

W dyskusji panelowej wezmą udział: Oleksandra Iwaniuk (pisarka, dziennikarka), Ziemowit Szczerek (pisarz, dziennikarz), Tymur Jaszczenko (reżyser), Wołodymyr Szejko (dyrektor Instytutu Ukraińskiego), Anna Korzeniowska-Bihun (tłumaczka audiowizualna i literacka).

Gośćmi festiwalu będą też ukraińscy i polscy filmowcy, którzy wezmą udział w spotkaniach z widzami – zarówno w formie stacjonarnej, jak i on-line: reżyserki Iryna Ciłyk („Ziemia jest niebieska jak pomarańcza”) i Daria Onyszczenko („Zapomniani”) oraz reżyser filmu „U311 Czerkasy” Tymur Jaszczenko.

W ciągu czterech lat festiwal stał się rozpoznawalnym wydarzeniem dla mieszkańców Warszawy, a od zeszłego roku również Lublina. Poprzednie edycje pokazały, jak silna jest potrzeba rozmowy, wzajemnego poznania i zrozumienia. Chcemy, aby festiwal symbolicznie budował pomost pomiędzy Polakami i Ukraińcami, aby był okazją do partnerskiej rozmowy i wspólnej zabawy – mówią organizatorzy.

Po zakończeniu festiwalu w kinie, w dniach 2-9 listopada filmy z tegorocznego repertuaru będą dostępne w sieci na platformie www.mojeekino.pl

Zakup biletów na pokazy w Warszawie możliwy jest na stronie internetowej oraz w kasie Kina Iluzjon. Karnety dostępne są w serwisach Going oraz Empik Bilety. Pełen program festiwalu i szczegółowe informacje znajdują się na stronie www.ukrainaff.com
